

som nu foreligger, thi vi have tidligere ved flere Leiligheder mulligen misforstaaet, og maaskee ikke engang været opmærksomme paa, hvorledes Forholdet burde være, men jeg skal gjøre Mit til, og jeg tør sige, at det Guds, som jeg har den Ære at repræsentere, er enigt om, naar Lovforslaget kan gaae igjennem, uden videre at gaae ind paa det strax, og derfor er det mig meget om at gjøre, da Paragraph 5 i Udvalgets Betænkning gaaer ud paa, at, naar Fæsteren og Enken efter ham døer, skal Capitalen være opsigelig, at dette Forslag, som er stillet til § 5, bliver antaget. Thi det er dog virkelig Tilfældet og er skeet flere Gange, at, naar f. Ex. en Mand i Dieblirket har modtaget et Sted, at da baade han og Konen ere døde paa et Tidsrum af maaskee 8 Dage, og, dersom nu Capitalen skulde være opsigelig strax, er det en ligefrem Følge, at Arvingerne blive satte i en meget mislig Stilling, men, dersom der bliver fastsat et Tidsrum af 15 Aar, inden den opstiges, ville Arvingerne faae Leilighed til at kunne erhverve den Capital, som skal udbetales, og derfor tillader jeg mig at anbefale Forslaget.

B. Christensen: Det her foreliggende Lovforslag er, som bekendt, blevet til i Overenskomst med det Ministerium, der har Forvaltningen af Kronens Fæstegods, og som en Følge af denne Overenskomst er der blandt flere Forandringer i det oprindelige Lovforslag ogsaa truffet en, hvorpaa jeg for min Deel er gaaet ind, nemlig, at Fæsterne skulle kun have en forholdsvis meget kort Frist til at erklære sig, om de ville overgaae til Selveiere paa Lovforslagets Maade eller ikke, men, dersom man endnu hertil vil søie den af det ærede Mindretal foreslaaede Amortisation, da maa jeg tilstaae, at jeg er af den faste Formening, at man derved vil svække saavel Modtageligheden for Forslaget hos som det Belgjørende i det Hele for Bøndestanden. Den ærede forrige Finansminister har allerede udtalt sig saa bestemt derom, at der fra Finansernes Side ikke kan være nogen Betænkning ved at renoncere paa en dieblirkelig Amortisation, at jeg tør troe, at ogsaa den nærværende Finansminister paa ingen Maade vil gjøre Fordring derpaa, men under disse Omstændigheder, og naar man

kommer ihu, hvorledes det i Almindelighed er en herkende Anskuelse i Bøndestanden, at den maa stræbe efter at frigjøre sin Eiendom for Gjæld, saa maa jeg tilstaae, at jeg troer, at man uden Nødvendighed vilde søie et meget besværende Tillæg til Loven, dersom man vedtager en saadan Amortisation. Dertil kommer endnu, at det nærværende Dieblirk aabenbart i saa Henseende er meget ugunstigt for Bønden; thi det er ganske vist, at han for Dieblirket sidder for Afgifter og Udgifter af en Størrelse, som ingenstunde tidligere, og trods al den megen Tale, man hører om den Velstand, som skal findes hos Bøndestanden, turde det dog vel hændes, at det forløbne Aar og det forestaaende ialtsald ville tage en væsentlig Deel af denne Velstand fra ham. Det er derfor en meget betænkkeligere Sag, end det under almindelige Omstændigheder vilde være, dersom man nu fraveg et af de vigtigste Principer, Lovforslaget ifølge Fleertallets Vedtagelse har erklæret sig for, nemlig, at Fæsteren i sin og Konens Levetid ikke paa nogen Maade skulde komme til at sidde haardere i det som Selveier, end tidligere som Fæster. Jeg troer ogsaa, at den ærede Rigsdagsmand fra Kjøbenhavn (David), der er Medlem af Minoriteten, feiler noget, naar han tager et overveitende Hensyn til Arvingernes Stilling, naar de skulle overtage Gaarden. Det maa nemlig i Bedømmelsen af denne Stilling ikke lades ubemærket, at deres Stilling allerede nu er saa precair og mislig, at den ikke let kan blive misligere; thi allerede nu maae de være fattede paa en forhøiet Indfæstning og andre Bønskeligheder og Byrder ved at tiltræde Fæstet, der vistnok komme ud paa det Selsomme som de Bønskeligheder, det vil medføre for dem at svare de høiere Renter osv., som ville være en Følge af Loven. Jeg troer derhos, at det ærede Medlem af Mindretallet ogsaa har overseet Forholdet, saaledes som det vil stille sig i Virkeligheden, naar han har meent, at Fæsterens Arvinger, hvis de fandt sig trykkede ved at overtage Gaarden, og hvis der kom Conjunctioner, som f. Ex. de i 1820, da vilde have at frygte for Dødsstraf. Man maa vel huske paa, at Gaarden er Statens, og at Staten ikke blot ifølge sin Pligt, men ogsaa i sin egen vel forstaaede